

Het geschenk

Gaea Schoeters

Uitgeverij Querido

122 pagina's / € 19,99

Extra tips en achtergronden bij het Leesclubdossier in Boekenpost 203

Over het boek

Op een ochtend lopen in Berlijn plotseling olifanten rond en hun aantal groeit snel. De dieren blijken een 'geschenk' van de president van Botswana. Doordat in Duitsland strengere regels zijn gaan gelden omtrent de invoer van jachttrofeeën wordt er in zijn land minder gejaagd en kampt Botswana met een overschot aan olifanten dat voor grote problemen zorgt.

Voor de Duitse bondskanselier Winkler brengt de plotselinge 'olifantenplaag' ook veel problemen mee, juist nu er verkiezingen op komst zijn waarbij zijn populistische concurrent Fuchs hoge ogen dreigt te gooien.

Over de auteur

Gaea Schoeters (Sint-Niklaas, 1976) volgde een opleiding als tolk, een vak waar ze snel genoeg van had. Onder eigen naam publiceerde ze in 2008 haar eerste boek samen met Trui Hanouille: een verslag in woord en beeld van een motorreis door het Midden-Oosten onder de titel *Meisjes, moslims & motoren*. In 2025 onthulde ze dat ze in 2006 al een boek had gepubliceerd: de bundel erotische verhalen *Vrijages*, verschenen onder het pseudoniem Pia Fraus. Nadien volgden onder andere een thriller en een jeugdboek. De doorbraak kwam (eerst in Duitsland) met de korte roman *Trofee* (2020), gevolgd door *Het geschenk*, dat ze oorspronkelijk schreef in het kader van de wedstrijd die in 2025 in Nederland was uitgeschreven voor het Boekenweekgeschenk.

Behalve boeken schreef Schoeters ook scenario's, theaterteksten en libretto's voor opera. In 2025 ontving ze de Vlaamse Ultima-cultuurprijs voor de letteren. *Het geschenk* werd in 2026 bekroond met de Publieksprijs van de Vlaamse Boon.

Website Gaea Schoeters

<https://www.gaeaschoeters.be/>

Discussietips

1. De roman opent met het opduiken van olifanten midden in Berlijn. Hoe heb je dit begin ervaren?
2. Op de eerste pagina's worden zowel oppositieleider Fuchs als kanselier Winkler kort getypeerd. Welk beeld krijg je van hen?
3. Hoe kijkt Winkler in eerste instantie aan tegen de olifanten?
4. De president van Botswana belt Winkler en verklaart de komst van de olifanten. Hoe denk je over zijn argumenten?
5. Welke beeld krijg je van Frida Böhm-Winkler?
6. Winkler herhaalt de beroemde woorden van bondskanselier Merkel over het grote aantal vluchtelingen in het land: 'Wir schaffen das' om de bevolking te overtuigen dat Duitsland de plotseling talrijke olifanten aankan. Waardoor lukt dat in eerste instantie ook?
7. Als uiteindelijk allerlei plannen om de situatie te beheersen mislukken, besluit Winkler zijn voorgangster Erika Lange te raadplegen. Zij drijft de spot met zijn herhaling van de woorden van Merkel. De olifanten zijn 'geen perceptieprobleem, maar een echt probleem' (p. 55). In hoeverre leert Winkler daarvan als je kijkt naar de maatregelen die er later worden genomen?
8. Wat vind je van Langes advies dat Winkler iemand anders de kastanjes uit het vuur moet laten halen?
9. Winkler volgt het advies van Erika Lange op door Hannelore Hartmann aan te stellen als commissaris olifantenzaken. Zij heeft direct door waarom Winkler haar vraagt. Wat vind je van haar reactie en welk beeld krijg je van haar?
10. Hartmann presenteert op zeker moment een beleidsplan om de olifantencrisis te hanteren dat veel verder gaat dan de lijn van Winklers partij. Als er geen verkiezingen op komst zouden zijn geweest, hoe zou er dan op haar plannen gereageerd zijn?
11. Tegen het eind van het boek hebben Hartmann en Winkler nog een indringend gesprek. Wat doet dat met Winkler en hoe uit zich dat?
12. Nadat zijn kabinet buiten hem om heeft gekozen voor een 'derdelandendeal' om de olifanten kwijt te raken, bezoekt Winkler opnieuw Erika Lange. Als hij vertrekt, wordt Winkler duidelijk wat hij moet doen. Hoe rechtvaardig is zijn 'oplossing'? En hoe is Winkler er uiteindelijk na de verkiezingen aan toe?
13. *Het geschenk* is een politieke satire die de lezer ook een spiegel voorhoudt. Welke lessen zouden politici maar ook de bevolking moeten trekken? Welke parallellen zie je tussen wat in het boek beschreven wordt en de situatie in Nederland en/of Vlaanderen?
14. In het televisieprogramma *VPRO Boeken* zegt Schoeters naar aanleiding van haar boek dat man-vrouw tegenstellingen ook steeds meer rechts-links tegenstellingen worden. Hoe denk je hierover?
15. In het interview met *Boekenpost* gaat Schoeters in op de vraag of vrouwen het beter zullen doen in de politiek als ze de kans krijgen. Hoe denk je over haar conclusie?

16. Waar in *Het geschenk* een Afrikaans element naar Europa komt, is dat in Schoeters eerdere boek, *Trofee*, waarin een witte Amerikaan op trofeeënjacht gaat in Afrika, omgekeerd. Maakt *Het geschenk* je nieuwsgierig naar dat eerdere boek als je dat nog niet hebt gelezen? Waarom wel of niet?

17. In een bespreking op de website *Tzum* vraagt recensent André Keikes zich af wat Schoeters de lezer eigenlijk wil vertellen: 'Beide maatschappelijke flanken zullen er ongetwijfeld hun gelijk in kunnen herkennen, waarbij die van openstaan voor vreemdelingen en van elkaar leren het meest op de voorgrond treedt. Maar wie dat wil zou er ook in kunnen lezen: laten we ons, verschillend als we zijn, vooral niet onnodig met elkaar bemoeien, dus blijf waar je bent.' Wat is jouw lezing?

18. Recensent Jooris Van Hulle stelt op de site MappaLibri.be: 'Het is de grote verdienste van Gaea Schoeters dat zij de grens tussen satire en realiteit zo nauwkeurig heeft bewaakt dat haar verhaal er nergens door aan geloofwaardigheid verliest.' Sommige andere recensenten vinden het boek te karikaturaal. Hoe zie jij het?

Achtergronden

Onderstreepte tekst is aanklikbaar en opent de betreffende website in een browser. Wie dit document heeft uitgeprint vindt bij ieder item ook de volledige url zodat deze ingetikt kan worden.

Recensies en interviews

1. Video: Gaea Schoeters te gast in het programma [VPRO Boeken](https://npo.nl/start/afspelen/vpro-boeken_39), 19-10-2025 (circa 12.30 minuten).
https://npo.nl/start/afspelen/vpro-boeken_39

2. Video: Gaea Schoeters stelt zichzelf en haar werk voor in een Engelstalige video op het YouTube-kanaal van [Literatuur Vlaanderen](https://www.youtube.com/watch?v=sE-3ao1OdgE), 8-9-2025 (circa 7 minuten).
<https://www.youtube.com/watch?v=sE-3ao1OdgE>

3. Audio en video: rondom de aan *Het geschenk* voorafgaande roman *Trofee* van Schoeters maakte het collectief Fixdit in de reeks [Lange lijnen](https://fixdit.nu/podcast/gaea-schoeters/) een podcast waarin Schoeters geïnterviewd wordt over dat boek, 18-2-2026 (circa 50 minuten). Daarnaast verscheen op het YouTube-kanaal [Vlogboek](https://www.youtube.com/watch?v=2p2ZUkOj5n4) een video over die roman, 19-2-2026 (circa 8 minuten).
<https://fixdit.nu/podcast/gaea-schoeters/>
<https://www.youtube.com/watch?v=2p2ZUkOj5n4>

4. Audio: interview met Schoeters in het radioprogramma [Opium](https://npo.nl/luister/podcasts/105-opium/126861), 30-6-2026 (circa 12 minuten).
<https://npo.nl/luister/podcasts/105-opium/126861>

5. Vrij toegankelijke recensies van de roman zijn te vinden bij: [Tzum](https://www.tzum.info/2025/07/recensie-gaea-schoeters-het-geschenk/) (7-7-2025), literair tijdschrift [DW B](https://www.dwb.be/lees/literaire-kritieken/2578635_politieke-olifantenkudde-dendert-door-berlijn-over-het-geschenk-van-gaea-schoeters) (niet gedateerd), [Mappa Libri](https://mappalibri.be/?navigatieid=62&recensieid=10935) (september 2025), [DeWereldMorgen](https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2025/06/12/het-geschenk-van-gaea-schoeters-prikkelende-allegorie-over-de-groene-olifant-in-elke-politieke-kamer) (12-6-2025) en [Neerlandistiek](https://neerlandistiek.nl/2025/09/olifanten-van-troje/) (24-9-2025).

<https://www.tzum.info/2025/07/recensie-gaea-schoeters-het-geschenk/>
https://www.dwb.be/lees/literaire-kritieken/2578635_politieke-olifantenkudde-dendert-door-berlijn-over-het-geschenk-van-gaea-schoeters
<https://mappalibri.be/?navigatieid=62&recensieid=10935>
<https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2025/06/12/het-geschenk-van-gaea-schoeters-prikkelende-allegorie-over-de-groene-olifant-in-elke-politieke-kamer>
<https://neerlandistiek.nl/2025/09/olifanten-van-troje/>

Via de site van de [Vlaamse bibliotheken](https://bibliotheek.be/catalogus/gaea-schoeters/het-geschenk/boek/library-marc-vlacc_10577190?q=Het%20geschenk) zijn ook de recensies te lezen van *de Volkskrant* (7-6-2025), *Trouw* (7-6-2025), *De Standaard* (7-6-2025) en *Humo* (3-6-2025).

https://bibliotheek.be/catalogus/gaea-schoeters/het-geschenk/boek/library-marc-vlacc_10577190?q=Het%20geschenk

6. Lezersrecensies op onder andere [Hebban](#), [Gent Leest](#) (diverse besprekingen), [Antwerpen Leest](#) en de site van [Roelf Middel](#).

<https://www.hebban.nl/boek/het-geschenk-gaea-schoeters>

<https://www.gentleest.be/leestips/?search=schoeters>

<https://www.antwerpenleest.be/leestips/het-geschenk-yes-gaea>

<https://www.roelfmiddel.nl/?content=leesimpressies&impressie=gaea-schoeters-het-geschenk>

Achtergronden bij het boek

1. De stad Hamm werpt zich op om olifanten op te nemen (p. 76). Schoeters noemt deze stad in Noordrijn-Westfalen uiteraard niet zomaar: de olifant is een mascotte van de stad, blikvanger is onder andere een grote [glazen olifant](#) (53 meter lang, 35 meter hoog) in het Maximilianpark. Rondom Hamm is ook een [olifantenfietsroute](#) uitgezet.

<https://www.ruhr-tourismus.de/nl/poi/maximilianpark-hamm/>

<https://www.ruhr-tourismus.de/nl/tour/elefantenrunde-die-boerde-erfahren/>

2. Op pagina 103 vermeldt Schoeters een schilderij van de eerste Duitse bondskandelier, Konrad Adenauer, gemaakt door Oskar Kokoschka. Meer over de totstandkoming van dit portret op de site van de [Konrad Adenauer Stiftung](#).

<https://www.kas.de/de/web/villalacollina/historischer-rundgang-station-5>

3. Twee pagina's verder noemt Schoeters het 'roestige beeld van Chillida' op het plein voor de kanselarij in Berlijn. Meer over dit beeld, getiteld 'Berlijn', onder andere op de site [ArtatSite](#).

<https://www.artatsite.com/Berlin/details/Chillidas-Eduardo-Berlin-Willy-Brandt-Strasse-Hof-des-Bundeskanzleramtes-Berlin-Germany.html>

Poëzietips

1. In 1922 schreef H. Marsman een kort gedicht getiteld 'Berlijn'. De tekst daarvan en een uitgebreide bespreking zijn te vinden op de site [hendrikmarsman.nl](#). Jaap Harten publiceerde in 1966 een lang gedicht met dezelfde titel, dat begint met een verwijzing naar dat van Marsman. De tekst daarvan is te vinden op de site van de [DBNL](#).

<https://hendrikmarsman.webnode.nl/gedichtanalyses/berlijn/>

https://www.dbnl.org/tekst/_maa003196401_01/_maa003196401_01_0062.php

2. De website [Pomgedichten](#) verzamelde in 2020 een aantal Berlijn-gedichten van (amateur)dichters.

<https://www.pomgedichten.nl/index.php/2020/08/21/berlijn-item-met-gedichten-van-jolies-heij-frans-terken-de-jonge-martin-aart-wibo-kosters-pom-wolff-en/>

Samenstelling: Marlene Lunter en Frank Hockx